

Клас:
9. клас

Предмет:
Час на класа

Времетраене:
40 минути

Материали:
принтирани листчета с примери за политики

Какво зависи от Европа и какво зависи от България?

Европейски
парламент

Съфинансирано от
Европейския съюз

Заедно за ЕС

СТЪПКА 1:

Ангажиране и представяне на темата (20 минути)

Преди да започнете дейността, е важно да обясните следното нещо:

Като страна-членка на ЕС, България се съгласява ЕС да има правомощия да създава закони в някои области, с които българската държава ще се съгласява. Днес ще разгледаме кои са тези области и кои са областите, в които България има пълен суверенитет - т.е. независимо от ЕС определя политиките си.

Разделете учениците си на групи по 4 и им раздайте по един комплект нарязани листчета с политики (всички над чертата се определят на ниво ЕС, всички под чертата се определят вътрешно за България):

Максимално ниво на фини прахови частици, позволено да се съдържа във въздуха
Най-малко 2 години гаранция за нов лаптоп
Забрана за пластмасови продукти за еднократна употреба
Насърчаване на устойчиво земеделие
Защита на личните данни
Ограничения за количеството уловена риба в естествените водоеми
Парична политика (за страни, които ползват еврото като валута)
Регулация за безопасността на храните
Регулация за безопасността на лекарствата
Обезщетение при закъснение на пътнически полети
Насърчаване на производство на електроенергия от възобновяеми източници
Поне 20 дни платен отпуск за хора на трудов договор

Определяне какво трябва да сте научили в края на учебната година
Избор на одобрени от държавата учебници
Политика за здравно осигуряване
Размер на данъците
Разрешителни за строеж на къща
Назначаване на съдии и прокурори
Размер на обезщетението при майчинство/бащинство
Размер на пенсиите
Ограничение на скоростта по магистралата
Изпращане на военни сили в зони на конфликт
Условия за взимане на шофьорска книжка
Парична политика (за страни, които не ползват еврото като валута)

Дайте на групите инструкция да разпределят тези политики в две групи: такива, които се определят на равнището на ЕС и такива, които се определят от българската държава.

Групите ще прекарат около 7 минути в това разпределяне. След това, проверете заедно верните отговори. Нека всяка група преброи колко верни отговора има и сподели бройката с останалите.

СТЪПКА 2:

Дискусия (15 минути)

Покажете на проектор/напишете на дъската областите на държавната политика, които се определят на ниво ЕС и тези, които се определят на ниво отделни държави (списъкът не е изчерпателен).

Ниво ЕС	Ниво държава-членка
Земеделска политика	Образование и култура
Регулации за дигиталния пазар	Здравеопазване
Политика за риболова	Данъчно облагане
Парична политика (за страни в еврозона)	Развитие на градовете и строителството
Здраве и безопасност на потребителите	Вътрешна сигурност
Мобилност и транспорт	Системи за социална политика - обезщетения, пенсии и др.
Енергиен съюз	

Попитайте учениците си, които още са в същите групи:

1. Защо се съгласяваме част от политиките ни да бъдат определяни извън България?
2. Като гледате горните списъци, защо смятате, че областите на политики се намират в съответната част от таблицата?

Дайте на учениците си 5 минути да обсъдят, след което чуите мненията им. Навигирайте дискусиата и допълвайте със следните факти:

Защо някои политики се управляват на ниво ЕС?

- » *Защото могат да се приложат в голям мащаб - например опазването на околната среда и общата търговия - по-лесно е всички държави-членки да ползват еднакви правила*
- » *Равенство и справедливост - особено в бизнеса и търговията, както и когато се отнася за сигурността на потребителите - това осигурява, че по-богатите държави няма да имат нечестно предимство спрямо победните*
- » *Общо представяне - ЕС може да преговаря по-настойчиво с други държави и съюзи, когато има общи политики, защото така представлява много повече хора наведнъж*

Защо други политики се управляват на местно ниво?

- » *Културни и местни различия - важно е образованието, здравеопазването и прилагането на законите да се управляват на местно ниво*
- » *Гъвкавост - всяка държава е различна и има нужда от адаптиране на някои видове политики*

СТЪПКА 3:

Обобщение (5 минути)

Завършете часа с кратко обобщение: България е членка на ЕС. Това не отменя нейната независимост, но ѝ дава достъп до общ пазар, лесно преместване на хора и стоки, както и независимо управление на много вътрешни политики.

Европейски
парламент

Съфинансирано от
Европейския съюз

Заедно за ЕС